

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Jaarstukken 2024 en begroting 2026 Omgevingsdienst Achterhoek
Portefeuillehouder	: T.M.M. Kok
Thema Raadsprogramma	: 1. Leefomgeving en Wonen en 6. Burgerparticipatie, Bestuur en Veiligheid

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:



Beslispunten

- De gemeenteraad wordt voorgesteld om:
 - 1 kennis te nemen van de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA);
 - 2 bij het dagelijks bestuur van de ODA geen zienswijze in te dienen op de jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Achterhoek;
 - 3 kennis te nemen van de begroting 2026 van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA);
 - 4 bij het dagelijks bestuur van de ODA een zienswijze in te dienen op de begroting 2026, zoals bijgevoegd in de bijlage.

Waarom dit besluit nemen

- Op 23 april 2025 heeft het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Achterhoek de jaarstukken 2024 en de begroting 2025 ter kennis gebracht aan de deelnemende gemeenten en provincie.

De Jaarstukken 2024 vormen het sluitstuk van de P&C-cyclus voor het jaar 2024. Op basis van [artikel 10 lid 5 Wgr](#) jo. [artikel 29 lid 2 regeling ODA](#) jo. [artikel 28 lid 5 regeling ODA](#) kan de gemeenteraad van Aalten een zienswijze indienen op de Jaarrekening 2024.

Met betrekking tot de begroting 2026 verplicht [artikel 59 lid 3 Wgr](#) het DB ertoe de ontwerpbegroting ter inzage te leggen bij de gemeenteraden en Staten van Gelderland. Het DB stelt voorafgaand aan de besluitvorming in het algemeen bestuur (AB) omtrent de begroting 2026 de raad schriftelijk en gemotiveerd in kennis over zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt ([artikel 59 lid 4 Wgr](#)). Het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek stelt alles overwegende de begroting al dan niet vast.

Hiermee voldoet de ODA aan de voorschriften uit de Wet gemeenschappelijke regelingen en de regeling van de ODA. Met de jaarstukken 2024 geeft de ODA inzicht in de bedrijfsvoering en de geleverde diensten.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- De Omgevingsdienst Achterhoek is een opgelegde samenwerking vanuit het Rijk en valt onder de wet gemeenschappelijke regelingen. Ik dit kader moet de Omgevingsdienst financiële verantwoording afleggen aan de gemeenten en Staten van Gelderland.

Argumenten

1.1 De jaarcijfers geven zicht op de bedrijfsvoering

De jaarrekening 2024 van de ODA sluit af met een nadelig resultaat van € 98.000. Een oorzaak voor dit negatieve resultaat is gelegen in een hoger ziekteverzuim en een aantal langdurig zieken. Verder zijn de lasten gestegen die niet volledig gedekt werden door de baten. Het voorstel van de ODA is om het nadelig resultaat ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Omgevingswet en de algemene reserve.

2.1 Het nadelige resultaat van € 98.000 heeft geen effect op onze gemeentelijke begroting

Doordat het DB van de ODA voorstelt om het negatieve resultaat te dekken uit de bestemmingsreserve Omgevingswet en de algemene reserve worden er geen kosten doorberekend aan de deelnemende gemeenten en Staten van Gelderland. Hierdoor heeft het negatieve resultaat in de jaarrekening 2024 van de ODA geen negatieve consequenties op de exploitatie van onze gemeentelijke begroting. Om deze reden adviseren wij u geen zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024.

3.1 De begroting 2026 is opgesteld op basis van de realisatie van de afgelopen jaren en de trend in de vraag

De Omgevingsdienst Achterhoek wil hiermee investeren in haar eigen uitvoering van de bedrijfsvoering en neemt een voorschot op een te maken nieuwe risico-analyse. Er ligt geen harde onderbouwing ten grondslag aan deze werkwijze die leidt tot een fors verhoogde bijdrage. Niet duidelijk is wat de financiële risico's zijn bij ongewijzigd beleid en wat deze zijn na de extra maatregelen (het nieuwe beleid).

Tot nu werden eventuele meerkosten, door bijvoorbeeld een grotere afname van producten, altijd achteraf verrekend met de Omgevingsdienst Achterhoek en dat werkte naar tevredenheid. Het leverde geen extra hogere investeringen op voor de gemeente Aalten. Op zichzelf is het goed dat de Omgevingsdienst Achterhoek wil investeren in haar organisatie en bedrijfsvoering. Echter is de vraag of daar nu het juiste moment voor is en of dat in de juiste richting gebeurt.

Rapportages over de uitvoering hebben geleid tot een reactie van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, waarin zij concludeert dat de ODA naar verwachting per 1 april 2026 niet zal kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria. Daarbij heeft de Provincie Gelderland uitgesproken idealiter te willen toegroeien naar één Omgevingsdienst in Gelderland of in ieder geval te komen tot een forse vermindering van het aantal Omgevingsdiensten.

Deze constatering is voor het DB reden geweest om versneld te willen inzetten op gesprekken die gaan over een fusie met de Omgevingsdienst Veluwe Odv (eventueel samen met de Omgevingsdienst de Vallei, Oddv). Met deze gesprekken in ogenschouw ligt het voor de hand om een investering pas te doen op het moment dat er duidelijkheid is over de uitkomst van deze fusiebesprekingen. Wanneer er daadwerkelijk sprake zal zijn van een fusie zijn uiteraard financiële investeringen nodig om op gelijke voet te komen met de Odv. Er ontstaat op dat moment een eindsituatie waarbij de kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering fors afneemt, een hoger kwaliteitsniveau wordt bereikt en schaalvoordelen kunnen worden behaald.

4.1 De gepresenteerde cijfers geven aanleiding een zienswijze in te dienen.

De begroting 2026 betekent een forse verhoging. Voor Aalten € 283.00 structureel. Gezien het IBP-proces waarin de Omgevingsdiensten in Nederland en in het bijzonder in Gelderland zitten is nu niet het moment een dergelijke investering, die volstrekt onvoldoende is onderbouwd, te doen. Deze investering zal eerst gedaan worden als er duidelijkheid is over de toekomst van de Omgevingsdienst Achterhoek die begint bij het actief voeren van fusiegesprekken met de Omgevingsdienst Veluwe en mogelijk met de Omgevingsdienst De Vallei. Wij stellen U voor in een zienswijze aan te geven dat Aalten niet akkoord gaat met het begrotingsvoorstel dat er nu ligt en voor de begroting 2026 wil vasthouden aan de begroting 2025 waarbij alleen de indexcijfers voor loon en prijsontwikkelingen worden gehonoreerd.

Kanttekeningen

- 4.1 De meerderheid van de aangesloten gemeenteraden en Provinciale Staten kunnen geen zienswijze indienen en de afgevaardigde collegeleden en/of gedeputeerde de begroting 2026 wél vaststellen

De zienswijzen van alle deelnemende gemeenteraden en Provinciale Staten zullen door het DB beoordeeld en waar nodig voorzien van een conclusie. Als een meerderheid van het AB akkoord gaat met het begrotingsvoorstel 2026 én daarmee vaststelt, zal dat betekenen dat Aalten mee financieren. Dat zal vervolgens een extra beslag leggen op onze middelen bij de gemeentebegroting 2026.

Het budgetrecht berust bij het AB, dat de begroting vaststelt ([art. 34 lid 1 Wgr](#)). De bedragen die op die begroting zijn opgenomen, zijn verplichte uitgaven voor de gemeente ([art. 10a Wgr jo. art. 193 onder b Gemeentewet](#)). Dat betekent dat de raad deze uitgaven op de begroting moet opnemen. Doet de raad dit niet, dan zullen gedeputeerde staten dit doen ten laste van de gemeente ([art. 194 Gemeentewet](#)).

Is er draagvlak voor dit besluit?

Binnen het AB van de Omgevingsdienst Achterhoek is er groot draagvlak om niet akkoord te gaan met de gepresenteerde begroting en om een zienswijze in te dienen. In een extra overleg met het AB is in meerderheid aangegeven dat de bestaande begroting van 2025 met een prijsindex en loonindex de te volgen lijn moet zijn.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

1.1 Het nadelig resultaat van de jaarrekening 2024 van € 98.000 zal ten laste worden gebracht van de bestemmingsreserve Omgevingswet en de Algemene reserve. Dit heeft geen verdere financiële consequenties.

3.1 De begroting 2026, zoals deze nu voorligt, betekent voor de gemeente Aalten een stijging van de bijdrage voor een bedrag van € 283.000 ten opzichte van de begroting 2025. Als een meerderheid van het AB akkoord gaat met de begroting 2026 en daarmee wordt vastgesteld dan betekent dit dat het bedrag van € 283.000 moet worden opgenomen in de meerjarenbegroting.

4.1 De zienswijze geeft aan om voor de begroting 2026 vast te houden aan de begroting 2025 met alleen een stijging van het indexcijfer voor loon- en prijsontwikkelingen. Dit betekent een stijging van de bijdrage van circa € 30.000.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Er wordt een zienswijze ingediend bij het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek. Deze zal na besluitvorming in de gemeenteraad worden verstuurd.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

De zienswijze wordt verzonden aan de Omgevingsdienst.

Wat gaat er gebeuren?

Het DB van de ODA verzamelt alle zienswijzen van de 10 deelnemende gemeenten en Provincie. Voorafgaande aan het nemen van het besluit over de kadernota door het algemeen bestuur, stelt het dagelijks bestuur, de raden en Staten van de deelnemende gemeenten/provincie schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Met inachtneming van de ingediende zienswijzen uit de 10 deelnemende gemeenten en Provincie neemt het AB een besluit over de begroting 2026.

Wie gaat het doen?

Dagelijks bestuur

Algemeen bestuur

Wanneer?

Eind augustus 2025

Uiterlijk 15 september 2025

-

Bijlagen

- - 1. Aanbiedingsbrief Omgevingsdienst Achterhoek
 - 2. (concept) Jaarverslag 2024
 - 3. Ontwerp begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029

Aalten, 3 juni 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester